

ORDENANÇA REGULADORA DELS SERVEIS FUNERARIS DE TARRAGONA

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'art. 22 del Reial decret llei 7/1996, de 7 de juny, sobre mesures urgents de caràcter fiscal i de foment i liberalització de l'activitat econòmica, va comportar la liberalització de la prestació dels serveis funeraris. A partir d'aquest moment van deixar de ser serveis reservats i obligatoris, per passar a tenir el Ajuntaments una capacitat de regulació i de prestació, en règim de lliure concurrència.

La Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris preveu que els ajuntaments són responsables de garantir-ne l'existència i la prestació a tota la col·lectivitat local. D'acord amb l'art. 3.4, els municipis han de garantir els drets dels usuaris de serveis funeraris i els veïns en poden exigir l'efectivitat.

Per tant, tot i la liberalització del servei els ajuntaments n'han de garantir l'existència, prestació i qualitat. Aquesta última es pot fer a través d'ordenances o reglaments.

La Directiva 2006/123/CE, del Parlament i del Consell, de 12 de desembre de 2006, relativa als serveis en el mercat interior (Directiva de Serveis) consolida la lliure prestació de serveis i la llibertat d'establiment, i afecta plenament als serveis funeraris.

En conseqüència, s'ha de revisar l'ordenança municipal de prestació de serveis funeraris per tal d'assegurar els requisits imposats no siguin contraris a la Directiva de serveis ni a la Llei 17/2009 i resta de normativa de desenvolupament.

L'art. 4 de la Llei 17/2009 estableix la llibertat d'establiment dels prestadors de serveis en tot el territori espanyol, sense més limitacions que les previstes d'acord amb la llei. Els prestadors establerts a Espanya que exerceixin una activitat de serveis, la podran exercir en tot el territori nacional.

L'art. 9 de la Llei 17/2009 fa referència als principis aplicables a l'exigència de requisits per a l'accés a una activitat de serveis, que en qualsevol cas s'han d'ajustar als següents criteris:

- a) No ser discriminatoris.
- b) Estar justificats per una raó imperiosa d'interès general.
- c) Ser proporcionats a l'esmentada raó imperiosa d'interès general.
- d) Ser clars i inequívocs.
- e) Ser objectius.
- f) S'han de fer públics amb antelació.
- g) Han de ser transparents i accessibles.

En conseqüència, els requisits específics s'hauran de justificar adequadament, d'acord amb aquests principis. Potser els que mereixeran més atenció són la justificació, per una raó imperiosa d'interès general (que en aquest supòsit afectarà bàsicament la salut pública, la protecció del medi ambient i l'entorn urbà), i la proporcionalitat amb aquella raó.

En relació amb aquests requisits també s'ha de tenir present que, d'acord amb l'art. 11 de la mateixa llei, no es pot supeditar l'accés o l'exercici d'una activitat de serveis, entre d'altres, a la composició de plantilla (nombre mínim d'empleats) o a l'obligació del prestador de realitzar altres serveis específics.

La Generalitat de Catalunya s'ha adequat a la Directiva de serveis (pel que fa als funeraris), mitjançant el Decret Legislatiu 3/2010. Aquestes modificacions afecten bàsicament al servei de trasllat de cadàvers (que es liberalitza), al servei de tanatori, que ja no es pot fixar com a obligatori, i al règim d'autoritzacions.

En conseqüència, a partir de les competències municipals, s'ha de fixar el marc regulador per tal que els serveis funeraris es puguin prestar a Tarragona en règim de lliure concurrència, d'acord amb la normativa especificada i assegurant al mateix temps els drets dels usuaris a una correcta prestació de serveis funeraris, amb una qualitat mínima assegurada que no es pugui veure afectada per una excessiva competència.

Capítol I. Disposicions generals

Article 1. Règim jurídic.

La present ordenança té per objecte regular l'activitat dels serveis funeraris en el terme municipal de Tarragona, mitjançant l'establiment dels oportuns requisits i condicions, dintre del marc competencial atribuït a aquest Ajuntament, d'acord amb el que estableix l'article 25.2.k) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, i l'article 63.2.j) de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya, la Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris, i altres disposicions complementàries i concordants amb les anteriors.

Article 2. Activitats de serveis funeraris.

1. Als efectes d'aquesta ordenança, s'entén per activitat de serveis funeraris la realització de totes i cadascuna de les següents prestacions:

- a) Informació i assessorament sobre els serveis funeraris.
- b) El condicionament sanitari i estètic dels cadàvers, de conformitat amb el que preveu la normativa vigent.
- c) La tanatopràxia o vestit de cadàvers i el subministrament de mortalles amb aquesta finalitat.
- d) La gestió de tots els tràmits administratius preceptius per a tot el procés fins a l'enterrament o la incineració i per a la inscripció de la defunció en el Registre Civil, i la disposició de mitjans suficients per la realització dels tràmits i diligències necessàries per a obtenir la confirmació mèdica de la defunció o qualsevol altra verificació mèdica o sanitària del cadàver, el registre de la defunció i la gestió de l'autorització que sigui necessària per al seu enterrament, incloent-hi l'agenciat i el despatx de documents.
- e) La disposició de tanatoris i locals o dependències destinats a la conservació temporal, refrigeració o radioinjecció de cadàvers, així com el seu embalsament o tanatopràxia.
- f) La incineració de cadàvers.

- g) El subministrament al detall de fèretres, taüts, arques, caixes, runes, etc., perquè siguin destinats a la conducció, trasllat i enterrament de cadàvers, restes cadavèriques o cendres.
- h) La recollida, la conducció i el trasllat de cadàvers, dintre del terme municipal de Tarragona, mitjançant vehicles funeraris, o provinents d'altres poblacions quan el domicili mortuori sigui a Tarragona, així com la recollida, la conducció i el trasllat de cadàvers de persones difuntes en el terme municipal de Tarragona fins a altres poblacions.
- i) Serveis de capelles ardents o tanatoris des de la defunció fins al moment del sepeli.
- j) El servei de túmuls, cambres mortuòries, cadafals, endolament i d'altres ornats fúnebres, dintre o fora dels domicilis on hagi ocorregut l'òbit.
- k) L'organització de l'acte social i/o religiós de l'enterrament.
- l) El subministrament de rams, corones, creus, etc., realitzats amb flors i plantes.
- m) La prestació dels serveis de vehicles d'acompanyament i coronaris.
- n) El subministrament de recordatoris i similars, la prestació dels serveis de confecció i col·locació d'esqueles i la col·locació de taules i de llibres de signatures.
- o) La publicació d'esqueles i notes funeràries en premsa, la radiodifusió d'aquestes i, en general, la difusió de la defunció en qualsevol mitjà de comunicació.
- p) En general, la realització de totes les activitats i serveis que es considerin propis de la tècnica i/o activitat funerària i dels hàbits socials en matèria de serveis funeraris, tant actuals com futurs; el subministrament dels béns accessoris i/o necessaris per a procedir al sepeli, enterrament i incineració del difunt; així com tots aquells actes, diligències i operacions de prestacions directa, o per agenciat, propis de l'activitat funerària o complementaris a aquesta.

2. Queden exclosos de l'activitat de serveis funeraris els cementiris, els quals es regiran per les seves normes específiques.

Article 3. *Exercici de l'activitat funerària.*

L'exercici, dintre del terme municipal de Tarragona, de les activitats de serveis funeraris a què es refereix el punt 1 de l'article anterior podrà ser gestionat per:

1. Per l'Ajuntament de Tarragona, mitjançant l'actual empresa Serveis Fúnebres Municipals de Tarragona, SA (Serfumt, SA), o mitjançant qualsevol de les formes de gestió previstes per la Llei.
2. Per qualsevol empresa privada, degudament autoritzada per l'Ajuntament de Tarragona, que compleixi els requisits i les condicions que s'estableixen en la normativa aplicable i en aquesta ordenança.

Article 4. *Tanatoris.*

A l'efecte d'aquesta ordenança, s'entén per tanatori un local format, com a mínim, de tres departaments, incomunicats entre sí, un per a dipòsit pròpiament dit de cadàvers i un altre accessible al públic per a la vetlla d'aquests, amb la finalitat de servir com a lloc d'etapa del cadàver entre el lloc de la defunció i el lloc d'enterrament, incineració o cremació i una cambra frigorífica per a la conservació de cadàvers fins la seva inhumació.

Els tanatoris, els locals destinats a la conservació, refrigeració, congelació o radioionització de cadàvers, així com els destinats al seu embalsamament o tanatopràxia, hauran de reunir les condicions exigides en la normativa de policia sanitària mortuòria que li siguin d'aplicació, i han d'instal·lar-se en sòl urbà, on el planejament urbanístic prevegi una qualificació que admeti aquest ús.

En tot cas, s'hauran d'instal·lar en edificació aïllada de veïns i en ús exclusiu o compatible amb l'activitat de tanatori.

Les zones de treball han de ser independents de les sales de vetlla. Han d'estar integrades almenys per dues sales; una per a la realització dels treballs d'acondicionament higiènic i estètic dels cadàvers, i una per a la manipulació de fèretres i resta de material funerari.

Els locals, les dependències o els espais que, formant part de les instal·lacions i serveis d'hospitals i clíniques, es destinen a funcions de diagnòstic, preparació i vetlla de difunts, conservació i cura de cadàvers fins al seu trasllat, únicament i exclusivament poden ser utilitzats pel correcte tractament dels difunts que hagin mort en el mateix hospital o clínica, els quals queden expressament exclosos de les prestacions pròpies de l'activitat de serveis funeraris a què es refereix aquesta ordenança. En conseqüència, aquestes activitats no podran destinar-se a cobrir les prestacions de les empreses dedicades a l'esmentada activitat.

Capítol II. De l'autorització per a la prestació de serveis funeraris

Article 5. Autorització.

Per la realització de l'activitat de serveis funeraris dintre del terme municipal de Tarragona cal obtenir prèviament la corresponent autorització de l'Ajuntament de Tarragona.

No es requerirà autorització per la realització de trasllat de cadàvers i funcions associades d'acord amb la normativa, per part de les entitats habilitades per prestar serveis funeraris en un altre municipi. Això sense perjudici que si aquestes entitats cometen alguna infracció d'aquesta ordenança en el terme municipal de Tarragona, se les pugui sancionar prèvia tramitació del corresponent expedient.

Article 6. Tramitacions de les autoritzacions.

1. La prestació de l'activitat de serveis funeraris, així com l'ampliació o reforma de qualsevol dels elements d'aquesta, dintre del terme municipal de Tarragona, a més del compliment de les prescripcions que dimanen de la normativa sectorial específica, requereix la prèvia sol·licitud a l'Ajuntament de Tarragona d'autorització de la mateixa.
2. A la sol·licitud d'autorització s'ha d'adjuntar la documentació següent:
 - a) Memòria descriptiva de l'activitat a desenvolupar, el seu titular, de les obres i instal·lacions a efectuar, si és el cas, i del compliment de la normativa aplicable per a la prestació del servei i del previst en aquesta ordenança.
 - b) Declaració responsable acceptant el caràcter universal i continuat del servei i la prestació gratuïta del mateix d'acord amb el previst a l'article 7.3 d'aquesta ordenança.
 - c) Dipòsit d'una fiança en concepte de garantia del principi de continuïtat i de la prestació gratuïta del servei, per un import de 10.000 €.

- d) Declaració responsable d'estar al corrent d'obligacions tributàries i amb la Seguretat Social.
- e) Declaració responsable d'estar donat d'alta en els censos fiscals corresponents per a l'exercici de l'activitat.

La comprovació de la falsedat de qualsevol de les declaracions responsables especificades en aquest apartat, comportarà la revocació de l'autorització atorgada. Aquesta revocació no s'entendrà com a sanció, sinó com a incompliment dels requisits essencials per poder obtenir l'autorització.

- 3. L'autorització descrita en aquest article, ho és sense perjudici de qualsevol altra llicència, comunicació prèvia o declaració responsable que es requereixi per a les obres, instal·lacions i altres elements adscrits al servei.

Article 7. Requisits específics.

Les empreses les activitats de les quals sigui la prestació de serveis funeraris i que desitgin prestar aquests serveis en l'àmbit territorial del terme municipal de Tarragona han de complir, a més dels requisits previstos a la normativa aplicable, els següents requisits:

- 1. Assumir la gestió mínima de les funcions previstes als punts a, b, c, d de l'article 4.1 de la Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris, i resta de normativa aplicable si és el cas.
- 2. En el cas de sales de vetlla, han de disposar de dos espais diferents: un per a la família i els visitants i un altre per al túmul-frigorífic en què s'exposi el cadàver, que ha de tenir els dispositius necessaris perquè aquest es mantingui a una temperatura màxima de 4.ªC. Les zones de treball han de ser independents de les sales de vetlla. Si és el cas, L'entrada i circulació de cadàvers ha de ser independent de la reservada per a l'accés a peu de familiars i visitants.
- 3. Han de disposar de serveis d'atenció al públic. Aquest servei ha d'estar disponible les 24 hores de tots els dies de l'any, a fi d'atendre els serveis demanats pels usuaris.
- 4. Hauran de disposar d'una pàgina web on s'informi com a mínim dels serveis que es presten, preus, horari i forma d'atenció al públic. Aquesta informació es facilitarà de forma presencial.
- 5. En el cas que tinguin vehicles, hauran de disposar d'un local suficient per acollir tots els vehicles afectats a la prestació de serveis funeraris que tingui l'empresa. El local haurà de disposar dels mitjans necessaris per al rentat i desinfecció dels vehicles i estar convenientment condicionat perquè les aigües de rentat siguin arrossegades ràpidament. El sòl ha d'estar impermeabilitzat. No és necessari que el local estigui ubicat al terme municipal de Tarragona
- 6. En el cas de prestar el servei de sala de vetlla, s'haurà de disposar com a mínim de cinc places d'aparcament per cada sala de vetlla, destinades a familiars i visitants.
- 7. Els vehicles dels que disposi l'empresa pel trasllat de cadàvers, han de complir amb tots els requisits exigits per la normativa de policia sanitària mortuòria.
- 8. Disposar d'un estoc mínim de 40 fèretres. Al menys, un 5% d'aquests han de ser de mides especials, inclosos els infantils i almenys un 10% de la gamma més baixa del mercat.

Capítol III. De la prestació dels serveis funeraris

Article 8.- Prestació obligatòria del servei

1. Les entitats autoritzades a prestar serveis funeraris a Tarragona han de garantir els principis de continuïtat i universalitat del servei. Aquestes entitats estan obligades a prestar els serveis funeraris sol·licitats, en els següents supòsits:
 - a) Quan el domicili mortuori de la persona difunta es trobi a Tarragona.
 - b) Quan la persona difunta hagi de ser inhumada o incinerada en el municipi.
 - c) Quan així ho disposi l'autoritat judicial.
2. En cas de catàstrofe, les empreses de serveis funeraris estan obligades a posar tots els seus mitjans materials i humans a disposició de les autoritats, que podran girar instruccions directament al personal d'aquestes.
3. Els serveis funeraris s'hauran de prestar de forma gratuïta a les persones que ho requereixin per manca de mitjans econòmics o quan així ho acordi l'autoritat judicial. La manca de mitjans econòmics s'acreditarà mitjançant informe dels serveis socials de l'Ajuntament. L'Ajuntament decidirà l'entitat prestadora a qui pertoca efectuar el servei gratuït, d'entre les que tinguin autorització per prestar serveis funeraris a Tarragona.

Els serveis mínims que s'hauran de prestar de forma gratuïta seran:

- Trasllat fins al tanatori
- Tanatopràxia bàsica
- Un espai de cerimònia o acomiadament si els hereus (fins a quart grau de consanguinitat i fins a segon grau d'afinitat) ho sol·liciten
- Trasllat fins al lloc d'enterrament
- Subministrament del fèretre

L'òrgan competent de l'Ajuntament distribuirà aquestes prestacions forçoses entre les entitats autoritzades, de manera proporcional a la facturació de cadascuna d'elles. Per aquest motiu, dins els primers dos mesos de cada any, les entitats autoritzades a prestar serveis funeraris a Tarragona hauran de presentar una declaració responsable sobre el volum de facturació bruta total de l'exercici immediatament anterior. La manca de presentació d'aquesta declaració responsable habilitarà l'Ajuntament a adjudicar aquests serveis en base a altres criteris que consideri idonis, o senzillament, aplicant una alternança ordenada entre entitats.

Article 9.- Ús de tanatoris

1. Aquelles entitats que prestin el servei de tanatori hauran d'aplicar igualment el principi d'universalitat en el servei, i en conseqüència, no podran negar l'ús de les seves instal·lacions a aquelles persones que reuneixin les condicions descrites a l'article 8.a d'aquestes ordenances, ni condicionar-lo a la contractació d'altres serveis, bàsics o complementaris, amb l'entitat titular del tanatori. Tampoc podran aprovar tarifes

específiques diferenciades atenent a l'ús d'altres serveis específics del titular del tanatori.

2. L'entitat titular del tanatori podrà establir uns requisits mínims de condicions higièniques i tractament dels cadàvers, fèretres i elements auxiliars per assegurar que reuneixin unes condicions adequades. En cap cas, aquests requisits seran superiors als utilitzats per l'entitat titular del tanatori pels propis serveis. Aquests requisits mínims es publicaran a la pàgina web de l'entitat, conjuntament amb les tarifes.

Article 10. *Aplicació de tarifes.*

Les empreses de serveis funeraris, per la prestació dels seus serveis, únicament poden percebre els imports que resultin de l'aplicació de les seves tarifes vigents. No es poden fixar tarifes diferents pel mateix servei, condicionades a l'ús d'altres serveis de l'entitat. No obstant, l'entitat prestadora de serveis funeraris podrà fixar tarifes per serveis concrets o per paquets de serveis amb imports inferiors al que suposaria la suma dels serveis individualment considerats.

Les tarifes en vigor s'hauran de notificar a l'Ajuntament i s'hauran de publicar a la pàgina web de l'entitat prestadora del servei.

Article 11. *Llibre de reclamacions.*

Cada empresa de serveis funeraris ha de tenir, a disposició dels usuaris i del públic en general, un llibre de reclamacions, reglamentàriament diligenciat, el qual pot ésser examinat en qualsevol moment pels agents de l'autoritat governativa, sanitària i municipal.

Article 12. *Registre de serveis.*

Cada empresa de serveis funeraris ha de portar un acurat registre dels serveis prestats a efectes estadístics, en el qual s'ha de distingir entre les inhumacions realitzades dintre del terme del municipi de Tarragona i les conduccions i trasllats fora d'aquest. En el registre hi constaran com a mínim les següents dades:

- a) Data de sol·licitud del servei i de la prestació d'aquest
- b) Descripció del servei
- c) Nom i cognoms del peticionari i d'altres dades que permetin la seva identificació
- d) Dades d'identificació del cadàver o de les restes cadavèriques, si és el cas
- e) Import del servei, IVA inclòs
- f) Número de factura

Durant el primer trimestre de cada any, les entitats de serveis funeraris trametran a l'Ajuntament una memòria en la qual s'hi farà constar, com a mínim, un resum estadístic de tots els serveis prestats, així com les queixes o reclamacions relacionades amb el mateix efectuades pels usuaris, i les principals incidències del servei.

Article 13.- *Transparència.*

Les entitats que prestin serveis funeraris a Tarragona hauran de disposar d'un portal de transparència que compleixi amb els requisits fixats a la llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Article 14. Inspecció.

L'Ajuntament de Tarragona pot inspeccionar les obres, les instal·lacions, els vehicles, els materials i el desenvolupament de l'activitat de qualsevol empresa funerària, radicada en el terme municipal de Tarragona, d'acord amb aquesta ordenança i les altres normes aplicables. L'entitat prestadora del servei estarà obligada a facilitar les dades necessàries requerides pels inspectors municipals.

Article 15. Cessament de l'activitat.

Atès el caràcter d'activitat necessària d'aquest tipus de serveis, el cessament d'aquesta activitat a iniciativa del titular requerirà la comunicació prèvia a l'Excm. Ajuntament de Tarragona amb almenys sis mesos d'antelació.

Capítol IV. Infraccions i sancions

Article 16.- Infraccions.

1. Les entitats prestadores dels serveis funeraris poden ésser sancionades per la comissió de les infraccions tipificades per aquest article, sens perjudici de les sancions aplicables per la vulneració de la normativa en matèria de policia sanitària mortuòria, i en matèria de defensa de les persones consumidores o usuàries, així com les descrites a l'article 12 de la Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris.
2. Són infraccions molt greus, a més de les previstes a l'article 12.2 de la Llei 2/1997:
 - a) Incomplir la normativa de transparència i accés a la informació pública
 - b) La falsedat de les declaracions responsables descrites a l'article 6.2 i 8.3 d'aquestes ordenances.
 - c) No prestar el servei sol·licitat quan estiguin obligats a fer-ho.
 - d) No prestar els serveis gratuïts descrits a l'article 8.3 d'aquestes ordenances.
3. Són infraccions greus, a més de les previstes a l'article 12.3 de la Llei 2/1997:
 - a) Incomplir el règim de tarifes i preus descrit a l'article 10 d'aquestes ordenances.
 - b) No presentar la memòria descrita a l'article 12 d'aquestes ordenances.
 - c) No presentar la declaració responsable sobre el volum de facturació bruta total de l'exercici immediatament anterior descrita a l'article 8.3.
4. Són infraccions lleus qualsevol altra incompliment de les normes d'aquesta ordenança o d'altra normativa aplicable quan, per la seva escassa entitat o transcendència, no precedeixi qualificar-les com a greus o molt greus.

Article 17.- Sancions

L'alcalde, amb la instrucció prèvia del procediment corresponent, pot sancionar les infraccions tipificades per aquesta ordenança, sens perjudici de les competències sancionadores de la Generalitat en matèria sanitària i de defensa de les persones consumidores o usuàries, d'acord amb el règim previst a l'article 13 de la Llei 2/1997.

Disposició Addicional única

En el supòsit que es modifiqui o derogui la Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris, els articles d'aquesta ordenança que incorporen aspectes regulats a la mateixa, s'entendran automàticament modificats o derogats, sense necessitat de modificar l'ordenança.

Disposicions finals

Primera. Es deroga l'ordenança general reguladora de serveis funeraris en el terme municipal de Tarragona.

Segona. Aquesta ordenança entrarà en vigor el dia següent al de la seva publicació al Butlletí Oficial de la Província (BOP) i, en tot cas, una vegada hagi transcorregut el termini a què es refereix l'article 65.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril.

Tarragona, febrer de 2017